

Leewal en Hunzebos

Lengte route ca. 9,3 km.

Startpunt: Parkeerplaats bij Leewal, Zuideinde 36, Exloo.

Gps-coördinaten startpunt N 52.870096 / O 6.858865

Bewegwijzering: Oranje bordjes met Mammoet silhouet en geel-rood markering Drenthepad

Openbaar vervoer:
Vanaf NS-station Emmen Lijn 75. Halte Zuideinde.
OV info zie: www.9292ov.nl

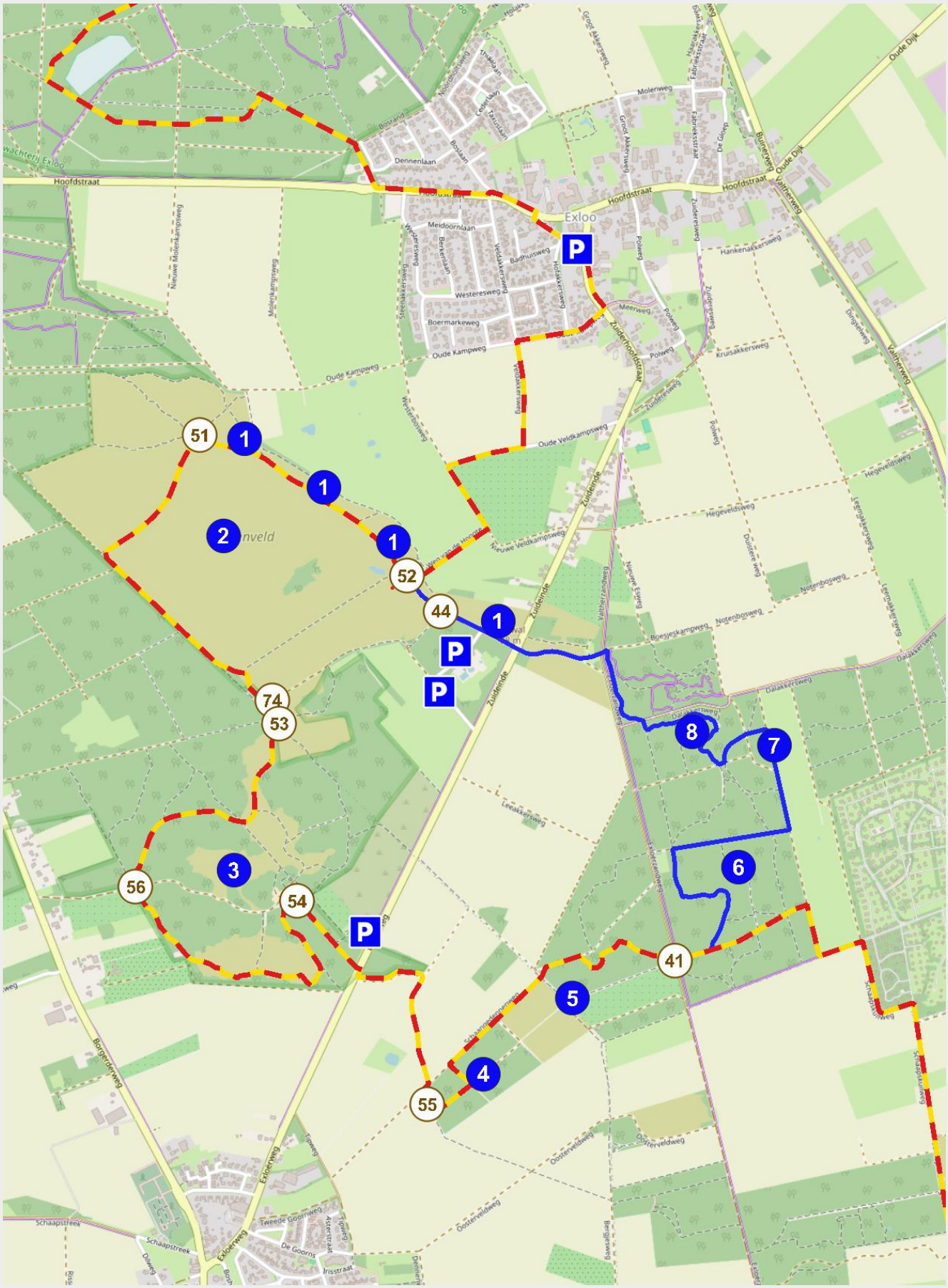
Begaanbaarheid:
De route is doorgaans goed begaanbaar. Een deel van de paden zijn niet toegankelijk voor kinder- en invalide wagens.

Honden zijn toegestaan mits aangelijnd.

Flora & Fauna:
Het Molenveld is een klein biotoop voor veel vogels. Veel voorkomende soorten, zoals de ooievaar, buizerd en lijster zie je er regelmatig. Maar ook minder bekende volsoorten als de kneu, geelgors, graspieper, zwarte specht, fitis, blauwe- en grauwe kiekendief en roodborsttapuit leven hier. Voor reptielen is er blijkbaar weinig animo zich te vestigen de populatie adders is er klein. Wel is er een redelijke populatie levendbarende hagedissen en op de stuifzanden zandhagedissen, in de bosgedeelten kun je een hazelworm treffen.

Onderhoud:
Schapen van de kudde van Exloo komen dagelijks naar het Molenveld om de snel groeiende grassen en opschot (zaailingen) van bomen intoom te houden. Als dit niet wordt bijgehouden zal de heide uiteindelijk veranderen in grassen zoals het pijpenstrootje en uiteindelijk zou het gebeid veranderen in bos.

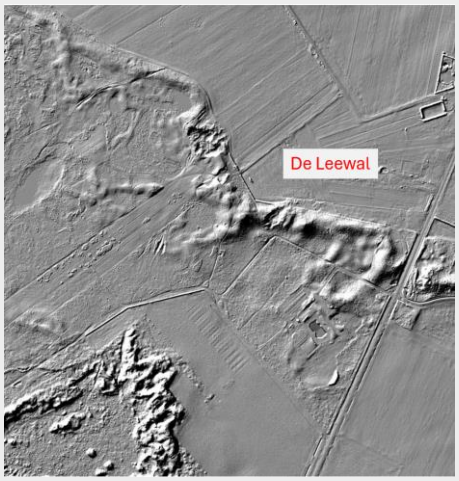
Maak een tijdreis door het ijstijdenlandschap

Lees meer over deze route ↓

➔ Ga vanaf de parkpeerplaats bij zwembad ‘De Leewal’ terug (tegen de rijrichting in) Aan het einde linksaf. Volg de het wandelnetwerk vanaf knooppunt **44**. Ga rechtdoor naar **52** en beklim de Leewal, een langgerekte stuifduincomplex.

De meeste zandverstuivingen dateren uit de Middeleeuwen. Het steeds meer toenemend steken van plaggen op de heidevelden om gebruikt te kunnen worden in de potstallen. Om een redelijke graanoogst van de schrale zandige akkers te halen werden de akkers bemest met een mengsel van heide en schapenmest. Door plaggen en overbegrazing verdween de beschermende vegetatie, kwam het dekzand aan de oppervlakte te liggen en kreeg wind vrij spel. Eenmaal ontstaan konden zandverstuivingen steeds groter worden. In veel Drentse heidegebieden vormde dit proces een bedreiging voor mens en dorp. Oogsten gingen verloren door het striemende zand, akkers en wegen stoven onder. Onder andere bij Drouwen werd de heide (Drouwenerzand) aan het begin van de vorige eeuw beschouwd als één grote ramp… een malende ontembare zandzee. Rond veel dorpen, zoals Diever, Appelscha, Odoorn, Emmen, Norg, Steenbergen en Zuidlaren was de overlast groot.

❶

De Leewal ❶ is een langgerekte en grillige rug bestaat voornamelijk uit zandige afzettingen bestaand uit een aaneenschakeling van paraboolduinen. Een bijzondere zandrug gevormd door hoefijzervormige kommen waarbij de uiteinden wind opwaarts wijzen. (fig. B)

Leewal is ontstaan door uitwaaiing van zand uit het naastgelegen Molenveld, gevormd door het samenspel van wind en zwaartekracht. Aanvankelijk ontstaan door zandverplaatsing ribbels (fig. A) aan het oppervlak onder invloed van de wind. De kleine zandkorrels vallen in de luwte neer achter de ribbel of een obstakel en groeien hierdoor aan de achterkant aan en worden groter en groter. Begin 20e eeuw was de overlast van stuifduinen dermate dat maatregelen werden genomen. Het aanleggen van bossen moest er voor zorgen dat het zand werd vastgelegd.

➔ Volg van **52** de geel-rood markering van het Drenthepad naar **51**, **74**, **53** over het Molenveld.

❷ *Jeneverbesstruweel op het Molenveld*

Het Molenveld ❷ is in de Middeleeuwen ontstaan door het kappen van bomen als geriefhout voor de bouw en als brandstof. De kaalslag gaf heide, als pionier op schrale gronden te groeien. Hier graasden koeien, ossen en later schapen. Schapen werden overdag naar de woeste gronden gebracht om te grazen. In de zomermaanden gaat de schaapskudden van de kooi, in het centrum van Exloo door het dorp naar het Molenveld. De kudde zorg voor het onderhoud van de heide om vergrassing en om te voorkomen dat het gebied veranderd in bos. Het vennetje op het Molenveld werd in het verleden gebruikt om de schapen te wassen voordat deze werden geschoren. Er zijn enkele natte gebieden op het Molenveld . De naam Molenveld is afkomstig van de korenmolen die aan de rand van Exloo heeft gestaan.

Schaapskudde gaat door de straten van Exloo naar het Molenveld

❷ *Schaapskudde op het Molenveld*

➔ Volg van knp **53** de geel-rood markering van het Drenthepad naar knp **56**, **54**, door de Odoornerdennen.

Odoorn is een van de oudste Kerspelen van Drenthe en dateert mogelijk uit de 11e of 12e eeuw. Een Kerspel *(ook: karspel, kerspil, carspel of carspil)* is de Middelnederlandse benaming voor een kerkgemeente of parochie, waartoe ook Exloo, Valthe en Klijndijk behoorden. Dorpen en buurtschappen hadden in de Middeleeuwen hun eigen bestuursvorm: het kerspel. Deze kerspelen waren voortgekomen uit een oude kerkelijke, bestuurlijke indeling.
Daarnaast kende Drenthe rechtsdistricten, de dingspelen. Sinds het einde van de vijftiende eeuw bestond er een bestuursvorm voor Drenthe als geheel: de Landdag.

De Odoornerdennen ❸ (ook wel Odoornerzand) ligt ten noorden van het dorp Odoorn en is een voormalige zandverstuiving. Het bos is door boeren aangelegd om een einde te maken aan de overlast van het stuifzand op de akkers. Dit heeft geresulteerd in een gevarieerd heuvelachtig natuurgebied. Op tal van plekken vindt je nog prachtige stukjes heide met dennen en jeneverbesstruiken en open terrein.

❸ *Odoornerdennen*

➔ Bij knp **54** volgt u het geel-rood van het Drenthepad via knp 55 naar knp 41

Kijk uit bij het oversteken van de verkeersweg. Blijf de oranjebordjes van de mammoetroute volgen. Je komt op het Zuiderveld. Op het oog een toendra-achtige vlakte met gras. Toch kent het gebied een uitgebreide geschiedenis. De ijstijd liet hier een divers landschap achter waarvan de droogdalen (smeltwater-dal) wel het meest bijzonder zijn. Het bosje de Schaangedennen ❹ is een verblijfplaats van zeldzame planten en dieren en in het Hunzebos liggen nog restanten van een complex van raatakkers. Het raatakkercomplex is één van de grootste van Nederland en staat wel bekend als de mythische stad Hunsow, die door de Noormannen in 808 is verwoest.
In het gebeid vinden we de zeer zeldzame Kleine schorseneer.

kleine schorseneer

Ook komen in de poelen de Levendbarende hagedis en Knoflookpad voor. Dat het gebied al ver voor onze jaartelling was bewoond valt op te maken uit de grafheuvels bij knp 55 en het grafheuvelveld ❺

De grafheuvels stammen de late Steentijd, vroege Bronstijd en IJzertijd. Ze zijn gebouwd van zand en plaggen om het graf van één of meerdere personen
- die soms later bij werden gezet - te bedekken. Grafheuvels ontstonden altijd in de nabijheid van bewoning waardoor er vaak velden van meerdere grafheuvels bij elkaar zijn te zien.
Afhankelijk van de tijdsperiode, bedekte een grafheuvel asresten van een lijkverbranding, een grafkist of een urn met crematieresten. Veel grafheuvels waren omgeven door, paalkransen of steenkransen.

➔ Volg vanaf knp 41 de oranje bordjes met het Mammoet silhouet op de kaart de blauwe routelijn.

Je komt in het Hunzebos ❻ is in de crisisjaren (1930-1939) aangelegd om de stuifzanden vast te leggen. Tijdens de aanplanten vonden de bosbouwers veel keien die gebruikt werden om velkeienweggetjes aan te leggen. Zo kon kaphout makkelijker worden getransporteerd.
In het Weichsel-ijstijd was het hartje zomer nog dusdanig koud dat de diepere grond permanent bevroren bleef. Doordat de sneeuw smolt stroomde het smeltwater van de Hondsrug naar beneden naar het Hunzedal en sleet de bevroren grond en ontdooide bovenlaag uit tot een dal.
Deze droogdalen zijn een bijzonder fenomeen. ❼. Deze smeltwaterdalen zijn herkenbaar als glooiingen in het terrein rechts van je.

Beleefroute Sabeltandtijgerspoor ❽. Het Sabeltandtijgerspoor is een avontuurlijke speelroute voor kinderen. De tocht door het bos is ongeveer 2 kilometer waarbij je op avontuur gaat langs het spoor van de sabeltandtijger. Het spoor slingert over heuvels uit de ijstijden. Je springt, klimt, zwiept met de kabelbaan naar beneden, balanceert op een touwbrug en beleeft nog veel meer met spannende games op de app. . Scan de QRcode voor info en app.

➔ Volg de oranje bordjes. Voor het fietspad rechts aanhouden, parallel aan het fietspad de heuvel omhoog en aan de andere zijde afdalen, links aanhouden, volg de handwijzer richting de p-plaats bij het Zwembad.

Artist impressie:
Mammoet in de sneeuw

Meer info
over de Hondsrug

.

Maak een tijdreis door het ijstijdenlandschap

Deze route is mogelijk gemaakt door Nivon – Drenthepad en het UNESCO Global Geopark

De Hondsrug
UNESCO Global Geopark
Van alle tijden...

NIVON natuur vrienden

Drenthe

Fotografie : © LH Schepers